

ทางเลือกของ

เครื่องมือหารายได้ภาครัฐ

ที่เหมาะสมกับบริบทไทย

**ทำไมวันนี้
เราต้องมาคุยเรื่องภาษีกัน
?**

การวางนโยบายภาษีต้องมี ‘ผู้เสียภาษี’ เป็นศูนย์กลาง

Thai Taxpayer Journey

1

ต้องเสียภาษีหรือไม่

ความเพียงพอของรายได้

💬 รายได้
ถึงเกณฑ์หรือไม่

ความเป็นธรรม

💬 รายได้ประเภทใด
ที่ต้องเสียภาษี

2

เสียภาษี ดีไหม

ความง่าย/การตรวจสอบ

💬 รัฐจะรู้
รายได้เราไหม

💬 ถ้าไม่ยื่น
จะถูกลงโทษหรือ
มีแรงจูงใจอย่างไร

3

ยื่นภาษี อย่างไร

ความง่าย

💬 ต้องเตรียม
เอกสารอะไร

💬 ขั้นตอน
ยุ่งยากหรือไม่

4

รัฐใช้เงิน อย่างไร

ประสิทธิภาพ/โปร่งใส

💬 รัฐใช้
ภาษีของเรา
คุ้มค่าแค่ไหน

💬 การใช้เงินโปร่งใส
ตรวจสอบได้หรือไม่

5

ภาษี เป็นธรรมไหม

ความเป็นธรรม

💬 ภาษีปฏิบัติต่อ
คนจน/คนรวย
'เป็นธรรม' หรือไม่

💬 คนแต่ละอาชีพ
เสียภาษี
เท่าเทียมหรือไม่

รัฐกับเรา : ทำไมเราจึงอยากให้รัฐมีรายได้เพียงพอ

สิ่งที่เราได้

ตัวอย่าง

รัฐปฏิบัติ
หน้าที่อย่างมี
ประสิทธิภาพ

เก็บภาษีพอ
และเป็นธรรม

หลักคิดภาษีที่ดี

! ค่าใช้จ่าย
สวัสดิการ
เยอะ

! **เหลื่อมล้ำ
สูง**

! ต้องเก็บ
คนรวยมาก
จึงอาจกระทบ
แรงจูงใจมาก

**เพียงพอ
ทางรายได้**

ประสิทธิภาพ

เป็นธรรม

ง่าย

**แต่ออกแบบ
ภาษีให้ดีได้ยาก**

! ภาระ
ตกกับ
คนในระบบ

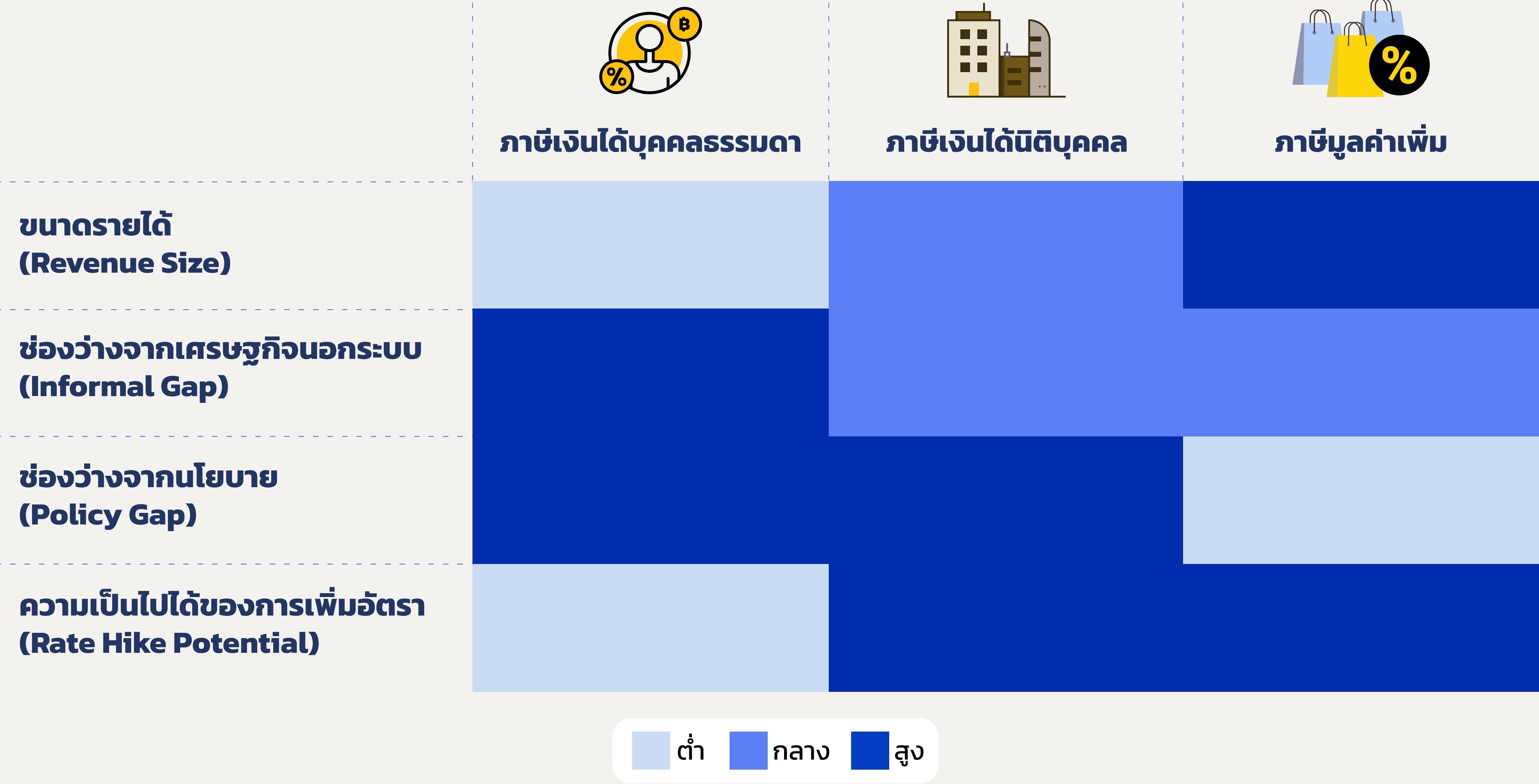
**คนนอก
ระบบเยอะ**

! ภาษี
ซับซ้อนขึ้น
เพื่อดูแลระบบ

เครื่องมือ ในการหารายได้ภาครัฐ มีอะไรบ้าง ?

ช่องว่างและศักยภาพของเครื่องมือภาษีหลัก

มีวิธีแก้ปัญหา ความไม่เป็นธรรมของ VAT อย่างไร ?

ภาษีบริโภคแบบก้าวหน้า ด้วยกลไก VAT + Rebate

แนวคิดงานศึกษา

1

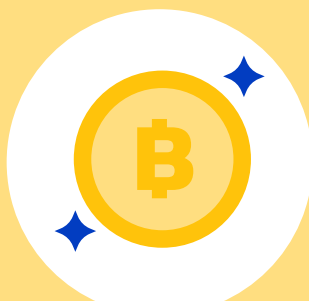
กลไกที่ทำได้จริง

ขึ้น VAT
ให้รัฐมีรายได้
เพื่อ rebate

ผู้บริโภค
เปิดเผยตัวตน
เมื่อซื้อสินค้าในระบบ

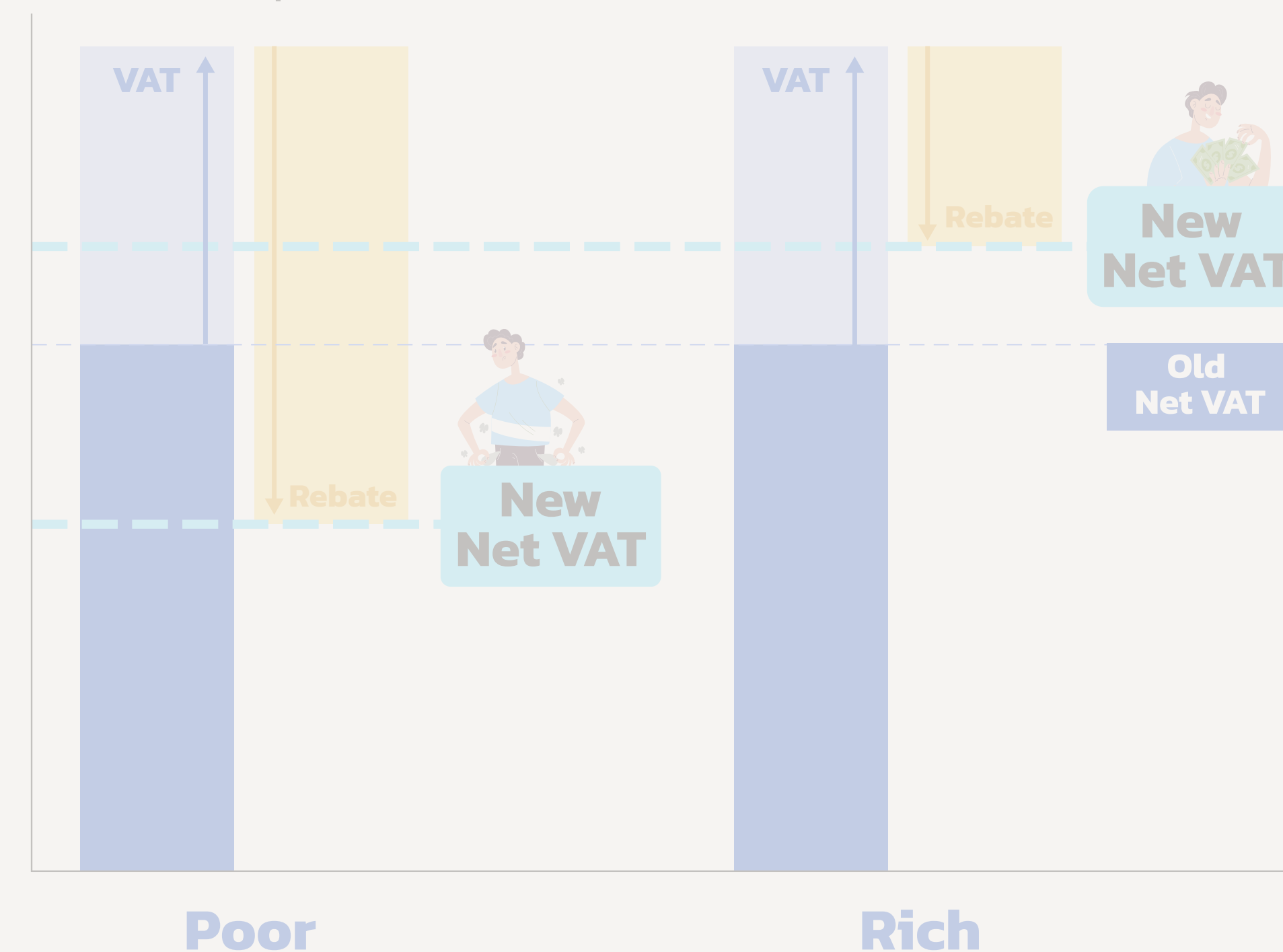

รัฐให้ rebate
เมื่อครบเวลากำหนด
ตามระดับการบริโภค
แต่ละคน

2

สร้างอัตราภาษีสุทธิที่ก้าวหน้าได้

% of consumption

3

คำนึงถึงพฤติกรรม ของผู้บริโภค

Privacy
concerns

Rebate
ที่สอดคล้อง
กับแรงจูงใจ
(Incentive-compatible)

คำนึงถึง
การบริโภค
นอกระบบ

ภาษีบริโภคแบบก้าวหน้า ด้วยกลไก VAT + Rebate

แนวคิดงานศึกษา

1

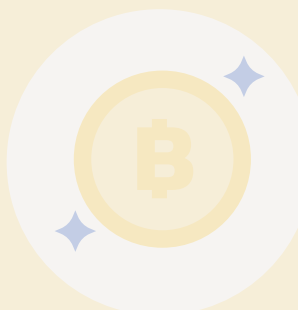
กลไกที่ทำได้จริง

ขึ้น VAT
ให้รัฐมีรายได้
เพื่อ rebate

ผู้บริโภค
เปิดเผยตัวตน
เมื่อซื้อสินค้าในระบบ

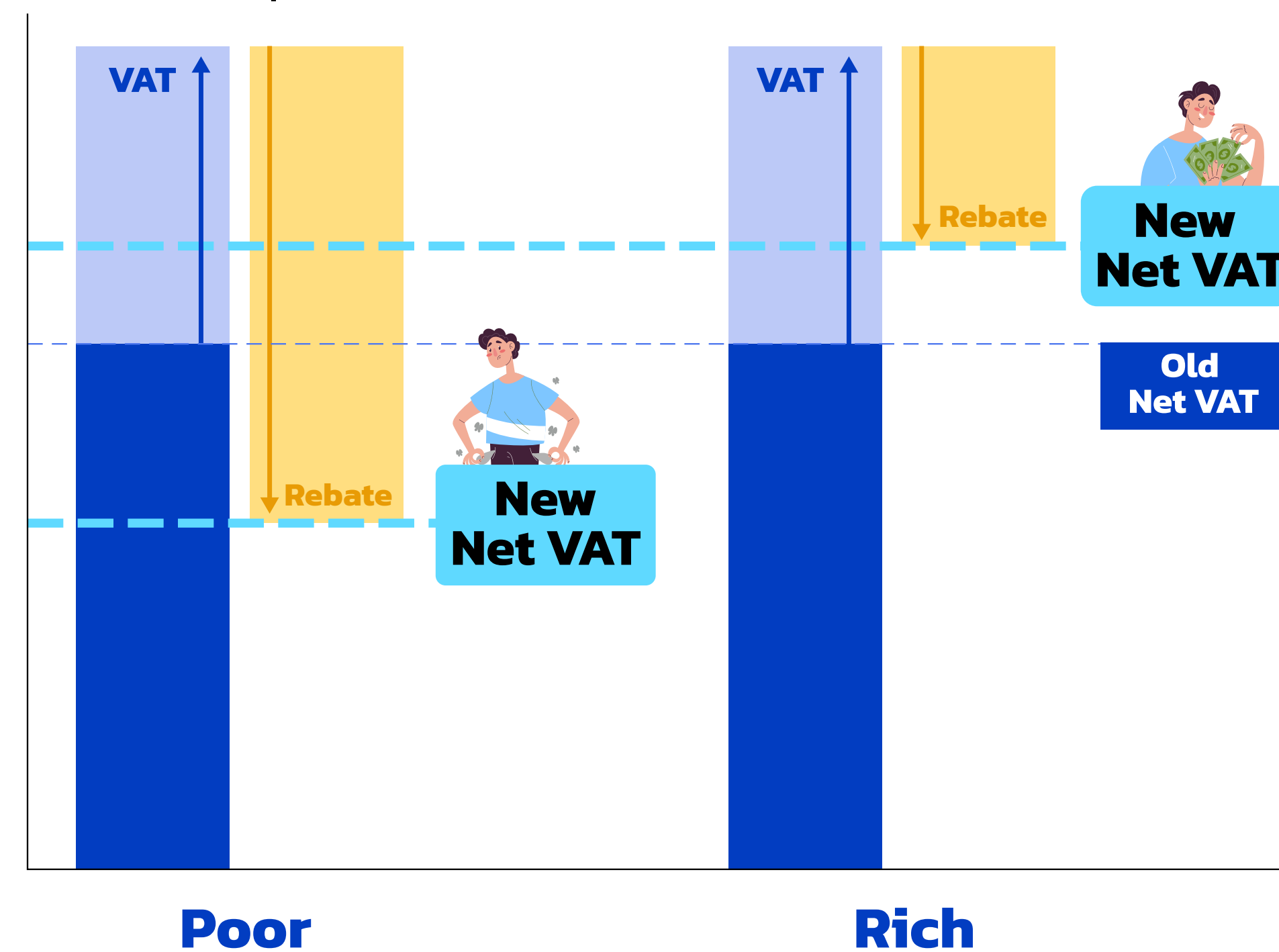

รัฐให้ rebate
เมื่อครบเวลากำหนด
ตามระดับการบริโภค
แต่ละคน

2

สร้างอัตราภาษีสุทธิที่ก้าวหน้าได้

% of consumption

3

คำนึงถึงพฤติกรรม ของผู้บริโภค

Privacy
concerns

Rebate
ที่สอดคล้อง
กับแรงจูงใจ
(Incentive-compatible)

คำนึงถึง
การบริโภค
นอกระบบ

ภาษีบริโภคแบบก้าวหน้า ด้วยกลไก VAT + Rebate

แนวคิดงานศึกษา

1

กลไกที่ทำได้จริง

ขึ้น VAT
ให้รัฐมีรายได้
เพื่อ rebate

ผู้บริโภค
เปิดเผยตัวตน
เมื่อซื้อสินค้าในระบบ

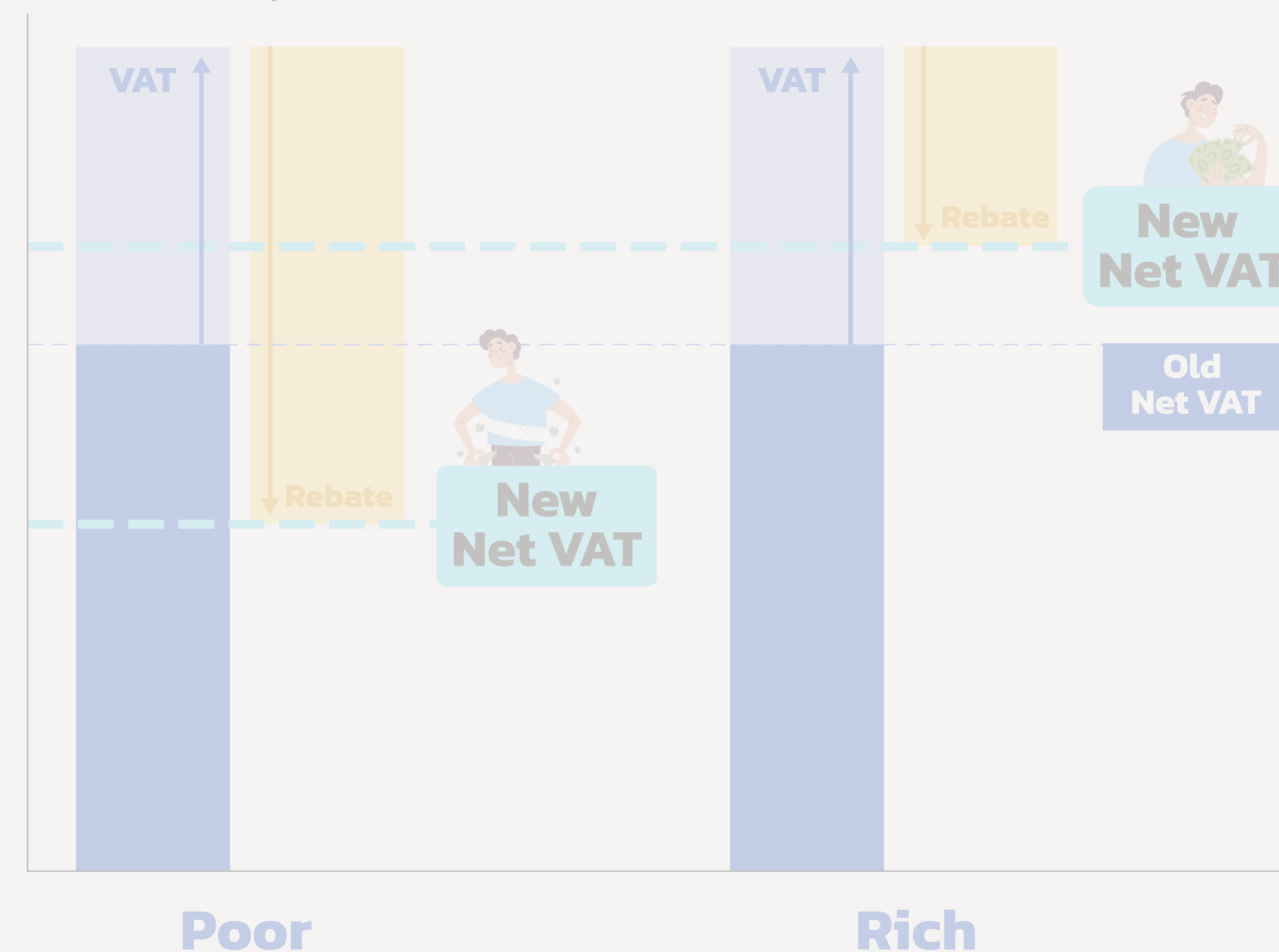

รัฐให้ rebate
เมื่อครบเวลากำหนด
ตามระดับการบริโภค
แต่ละคน

2

สร้างอัตราภาษีสุทธิที่ก้าวหน้าได้

% of consumption

3

คำนึงถึงพฤติกรรม ของผู้บริโภค

Privacy
concerns

Rebate
ที่สอดคล้อง
กับแรงจูงใจ
(Incentive-compatible)

คำนึงถึง
การบริโภค
นอกระบบ

ภาษีบริโภคแบบก้าวหน้า ด้วยกลไก VAT + Rebate

แนวคิดงานศึกษา

1

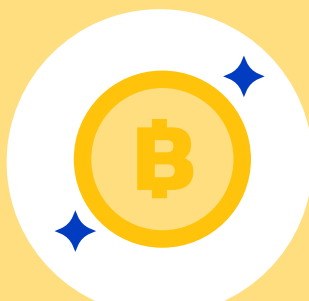
กลไกที่ทำได้จริง

ขึ้น VAT
ให้รัฐมีรายได้
เพื่อ rebate

ผู้บริโภค
เปิดเผยตัวตน
เมื่อซื้อสินค้าในระบบ

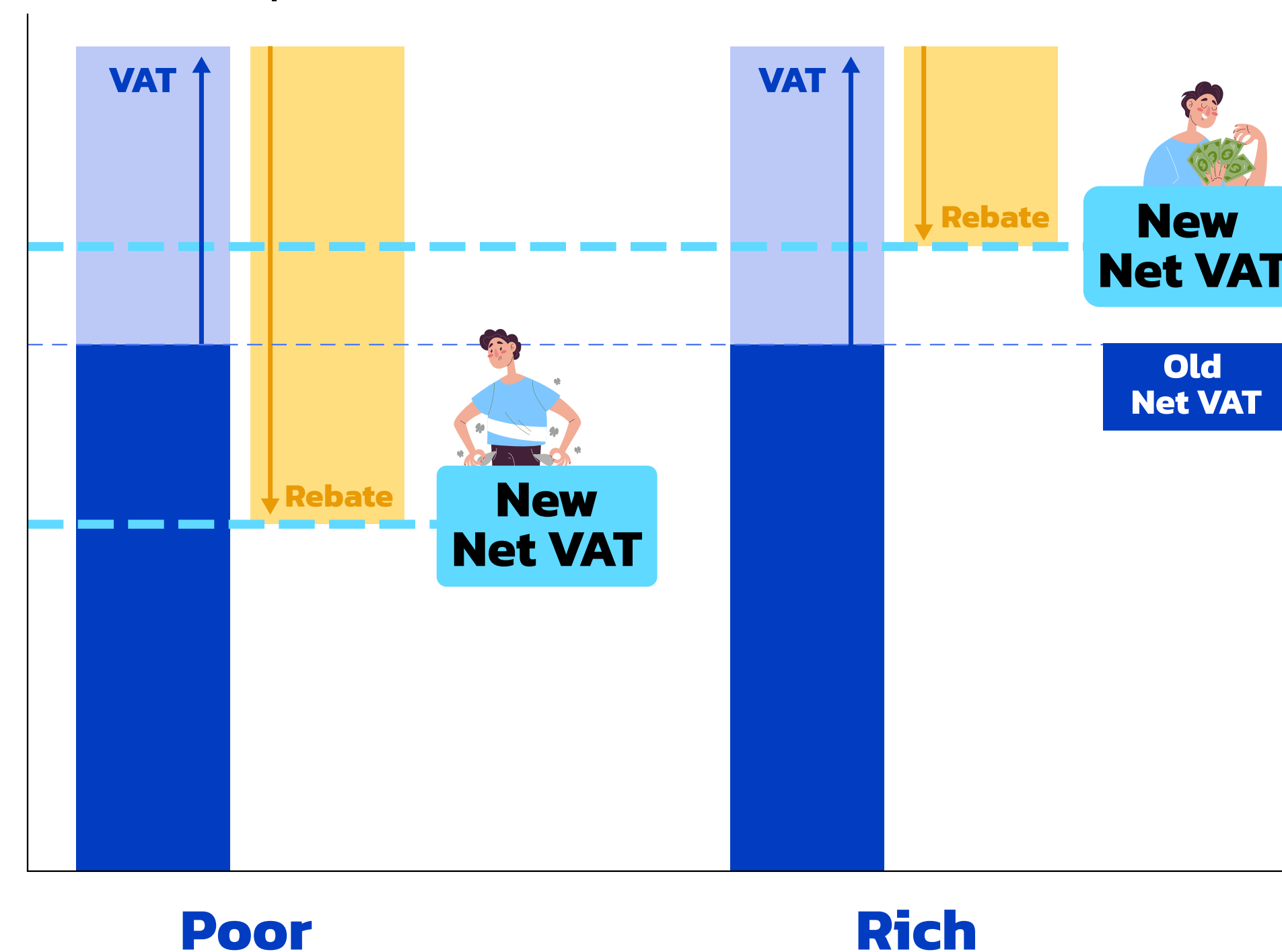

รัฐให้ rebate
เมื่อครบเวลากำหนด
ตามระดับการบริโภค
แต่ละคน

2

สร้างอัตราภาษีสุทธิที่ก้าวหน้าได้

% of consumption

3

คำนึงถึงพฤติกรรม ของผู้บริโภค

Privacy
concerns

Rebate
ที่สอดคล้อง
กับแรงจูงใจ
(Incentive-compatible)

คำนึงถึง
การบริโภค
นอกระบบ

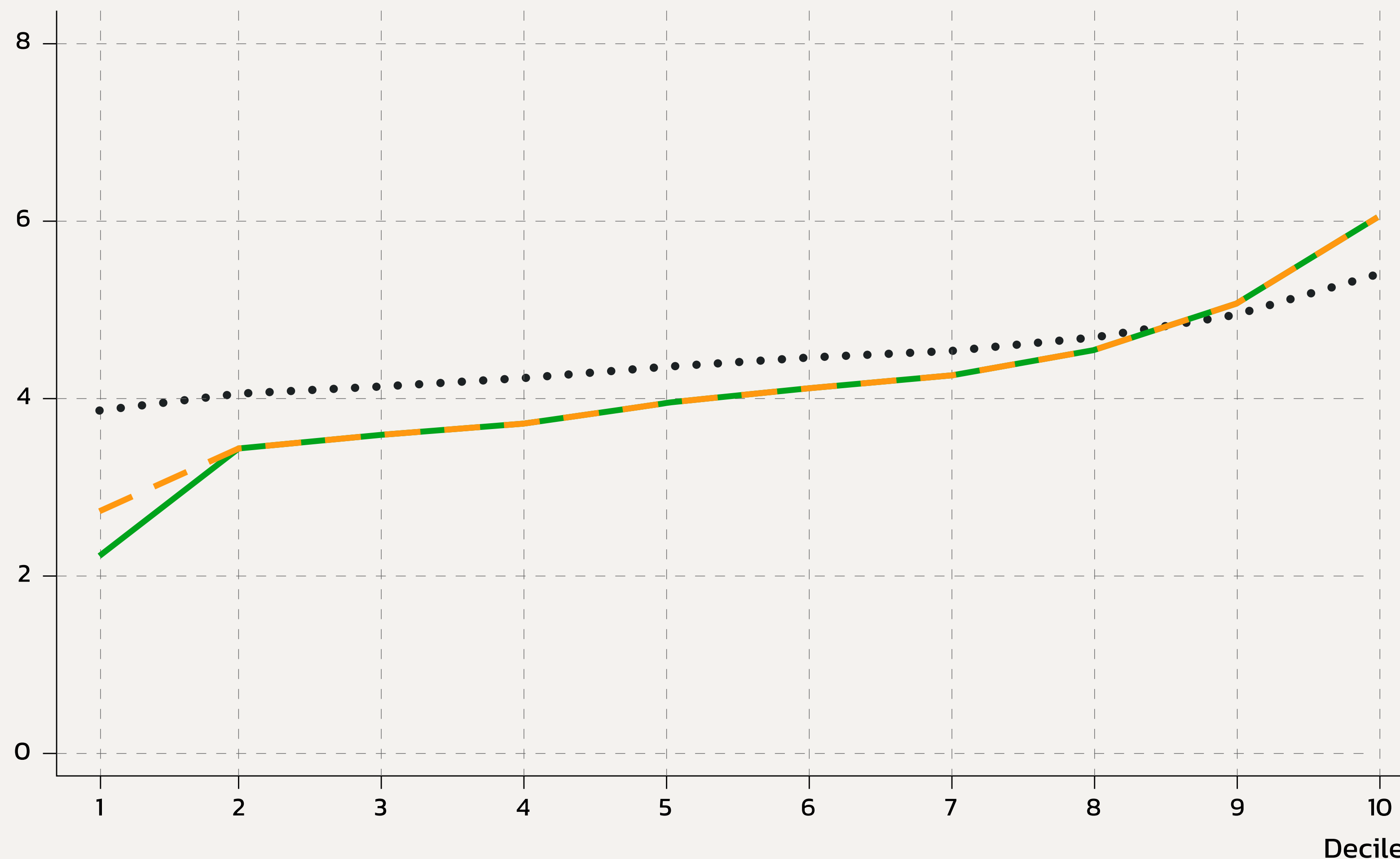
ภาษีบริโภคแบบก้าวหน้า ด้วยกลไก VAT + Rebate

ตัวอย่างผลการศึกษา

Net VAT relative to consumption

% net tax / total consumption

- baseline (VAT 7%)
- - - optimal rebate (VAT 10%, no behavior)
- optimal rebate (VAT 10%, with behavior)

การปรับ VAT เป็น 10%
+ rebate บนงบสมดุล
ทำให้ภาษีก้าวหน้าขึ้นได้

ผู้บริโภคกลุ่มรายได้น้อย
มีแรงจูงใจบริโภคสินค้า
ในระบบมากขึ้น
ช่วยเพิ่มอัตราก้าวหน้าภาษี

**แล้วเราควรเริ่ม
จากตรงไหน
?**

แผนที่-สะพาน-เข็มทิศ

3 ก้าวสำคัญสู่รายได้ภาษีที่ยั่งยืน

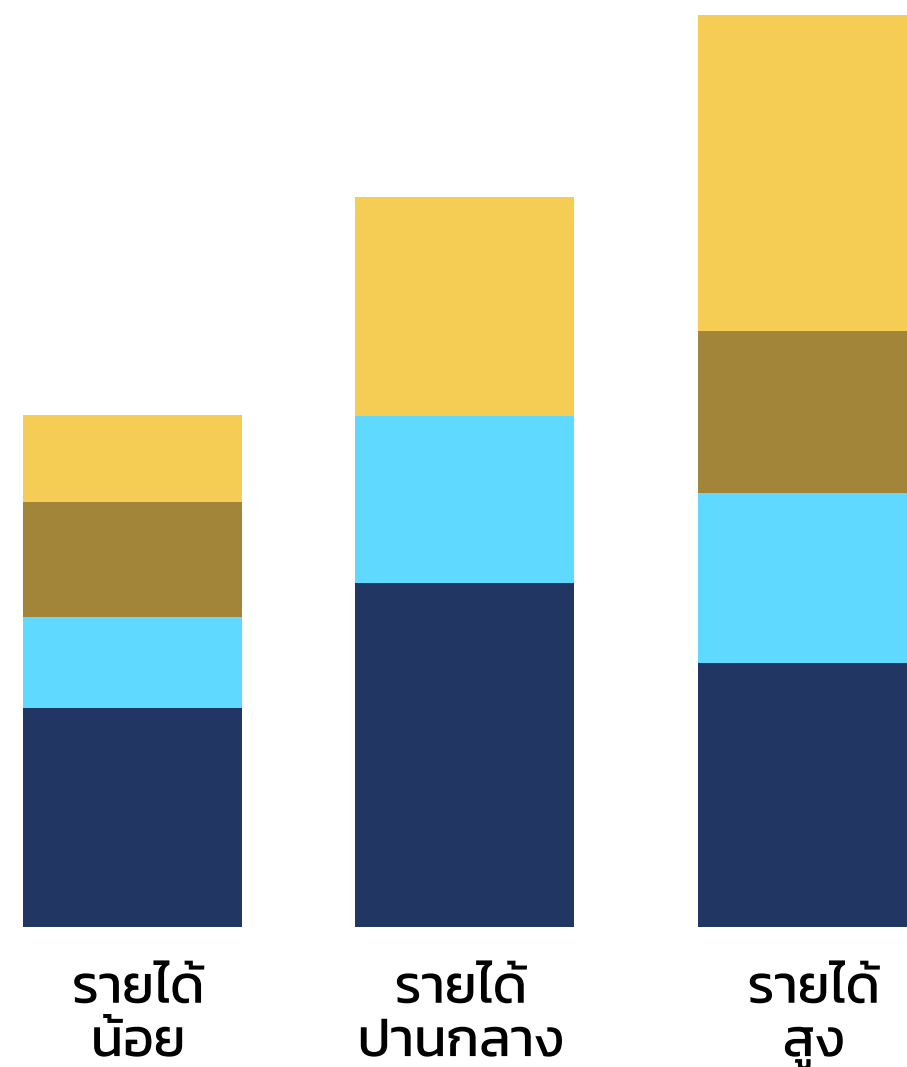
แผนที่ (Know the System)

มองภาษีเป็นภาพรวม

“แผนที่ภาระภาษี”
ช่วยให้เห็นภาพรวม
ภาระภาษีทั้งระบบ

แผนที่ภาระภาษี (Tax Burden Map)

สะพาน (Build Trust)

เพิ่ม Accountability ของนโยบายภาษี

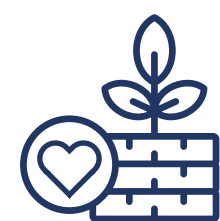
ความเชื่อมั่นคือ “สะพาน”
ที่เชื่อมรัฐกับประชาชน

เปิดเผย ‘รายจ่ายภาษี’
อย่างเป็นระบบ

จัดตั้ง
‘สถาบันการคลังอิสระ’
เพื่อยกระดับ
ความรับผิดชอบ

สร้างความไว้วางใจว่า
‘ภาษีถูกใช้อย่างคุ้มค่า’

เข็มทิศ (Design a Credible Path)

วาง Roadmap การปฏิรูปภาษี

Roadmap คือ “เข็มทิศ”
ที่ชี้เป้าหมายรายได้
และวางเส้นทางการปฏิรูป

